

ตัวอย่างสำนวน คำพังเพย

กบเลือกนาย	ผู้ต้องการเปลี่ยนผู้บังคับบัญชาอยู่เรื่อยๆ ซึ่งท้ายสุดก็มักจะได้ไม่ดี
กระดั่งงาสนไฟ	หญิงที่เคยผ่านชายมาก่อน
ซิงก็รา ซ่าก็แรง	ต่างก็มีอารมณ์ร้อนพอ ๆ กันต่างไม่ยอมลดละกัน
ชี้ข้างจับตักแตน	ลงทุนมากแต่ได้ผลนิดหน่อย
คดในช่องอในกระดุก	มีสันดานคดโกง
คนรักเท่าผืนหนัง คนชังเท่าผืนเสื่อ	คนรักมีน้อย คนชังมีมาก
ฆ่าควายอย่าเสียดาวยพริก	ทำการใหญ่ไม่ควรตระหนี่
ฆ่าช้างเอางา	การลงทุนลงแรงมากมาย แต่ได้ประโยชน์นิดเดียวไม่คุ้มค่า
งมเข็มในมหาสมุทร	ค้นหาสิ่งที่ยากจะค้นหาได้ ทำกิจที่สำเร็จได้ยากยิ่ง
เงียบเป็นเป่าสาก	เงียบสนิท
จับปลาสองมือ	ทำกิจที่ยากมากกว่าหนึ่งอย่างในเวลาเดียวกันจึงผิดพลาด
จับปูใส่กระดั่ง	ยากที่จะทำให้อยู่หนึ่ง ๆ ได้
ซักแม่น้ำทั้งห้า	พูดจาหว่านล้อมหรืออ้างเหตุผลต่างๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ
ข้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด	คนที่ทำชั่วหรือทำผิด ย่อมไม่สามารถปกปิดความผิดของตนได้
ซื้อควายหน้านาซื้อผ้าหน้าตรุษ	ทำสิ่งใดผิดเวลา
ซื้อง่ายขายคล่อง	ค้าขายเจริญ
เฒ่าหัวงู	ชายสูงอายุที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับสุขภาพสตรี
ดาบสองคม	มีทั้งด้านดีและด้านเสีย มีทั้งคุณและโทษ
ดินพอกหางหมู	สะสมงาน ไม่จัดการให้เรียบร้อยแล้วปล่อยให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ
ตกกระไดพลอยโจน	จำเป็นต้องยอมเข้าไปเกี่ยวข้องกับ
ตกว่าไม้ไหล ตกไฟไม้ไหม้	ตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย
ถอดเขี้ยวถอดเล็บ	ละพยศ, ละความดูหรือร้ายกาจ, เลิกแสดงฤทธิ์แสดงอำนาจอีก
ถีลอดตาข้าง ห่างลอดตาเส้น	ดูเหมือนรอบคอบ แต่ไม่รอบคอบจริง

ปรับปรุงมาจาก www.tewfree.com/คำสุภาษิต

ใบความรู้ ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย หมายถึง ถ้อยคำที่ผูกขึ้นเป็นเงื่อนไข เพื่อถามหรือทายกันเล่นเป็นการฝึก ภูมิปัญญาและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะเป็นการละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่งของไทย ซึ่งนิยมเล่น กันตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน นับเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของไทย การทายปริศนานอกจาก จะให้ความสนุกสนานแล้วยังฝึกปัญญาของผู้เล่น มักนิยมเล่นกันทั่วไป ทายได้ทุกเพศทุกวัย นิยมใช้ คำคล้องจองกันโดยไม่กำหนดจำนวนคำในแต่ละวรรค เป็นข้อความสั้นๆ กะทัดรัดหรืออาจผูกเป็น ปริศนากลอน เช่น กลอนสุภาพ กลอนสักวา หรือโคลงสี่สุภาพ ส่วนเนื้อหานั้นมักจะนำมาจาก สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เช่น ของใช้ต่างๆ สัตว์และพืช เช่น

อะไรเอ๋ย ยิงตัดยิงยาว (ถนน)
 อะไรเอ๋ย เป็นพวงอยู่ระหว่างขา (ปืนโต)
 อะไรเอ๋ย ตัวอยู่นา ตาอยู่บ้าน (ตาปู)
 อะไรเอ๋ย เมื่อเด็กนุ่งขาว สาวนุ่งเขียวแก่นุ่งแดง (พริก)

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ก็นิยมทายปัญหากัน และมักเป็นโคลงหรือกลอนที่มีความไพเราะ ในทางภาษาหนังสือ เช่น

วัดหนึ่งนามเรียกคล้าย	เวลา
ราตรีต่อทิวา	นั่นไซ้ไร
มีนามซึ่งชนสา-	มัญเรียก
แปลว่าวัดซึ่งไร่	ร่มไม้ชายคา
(เฉลย - วัดแจ้ง หรือ วัดอรุณ)	

ลักษณะของปริศนาคำทาย

๑. นิยมใช้คำคล้องจองซึ่งบ่งบอกถึงความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ทำให้จดจำได้ง่าย
๒. ไม่นิยมถามตรงๆ แต่จะใช้สิ่งเปรียบเทียบ
๓. มีการทำทายให้ผู้ไขปริศนาพยายามคิด

ประเภทของปริศนาคำทาย

๑. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
เช่น อะไรเอ๋อ่ย เขียวช่อมพุ่มไสวไม่มีใบมีแต่เม็ด (ฝน)
๒. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับพืช
เช่น อะไรเอ๋อ่ย ต้นเท่าครกใบปรกดิน (ตะไคร้)
๓. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับสัตว์
เช่น อะไรเอ๋อ่ย สีเท่าเดินมาหลังคามุงกระเบื้อง (เต่า)
๔. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอาชีพ
เช่น อะไรเอ๋อ่ย ข้างโน้นก็เขาข้างนี้ก็เขาเรือสำเภาเล่นตรงกลาง (ก๊ทอผ้า)
๕. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับอวัยวะ
เช่น อะไรเอ๋อ่ย ไม่ใกล้ไม่ไกลมองเห็นรำไร (จมูก)
๖. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับศาสนา-ประเพณี
เช่น อะไรเอ๋อ่ย เป็นบั้ง เป็นกระบอก กระทบออกเป็นไฟ บูชาเทพไท เดือนหกของปี (บั้งไฟ)
๗. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับวรรณกรรม
เช่น พระรามชอบสีอะไร (สีดา)
๘. ปริศนาคำทายเกี่ยวกับเขาวงกต
เช่น อะไรอยู่บนฟ้า (วรรณยุกต์โท)

วิธีการเล่นปริศนาคำทาย

ผู้เล่นปริศนาคำทาย จะนั่งล้อมวงกันหรือนั่งตามสบาย ผู้ทายจะผลัดกันทาย แล้วแต่ใครจะคิดปัญหาได้ ถ้ามีผู้ตอบถูก ผู้ตอบมีสิทธิลงโทษผู้ทายตามแต่จะตกลงกัน และเช่นเดียวกันหากผู้ตอบตอบผิด ผู้ทายก็มีสิทธิลงโทษผู้ตอบ แล้วทายปริศนาใหม่ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ผู้เล่นได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๒. ฝึกให้ผู้เล่นเป็นผู้มีนิสัยช่างสังเกต ช่างคิด

ตัวอย่างปริศนาคำทาย

คำทายที่มาจากพืช	
คำถาม	คำตอบ
๑. ต้นเท่าครก ใบปรกดิน	๑. ตะไคร้
๒. ต้นเท่าขา ใบวาเดียว	๒. ต้นกล้วย
๓. แก่เรียกหัว สาวเรียกอ่อน	๓. มะพร้าว
๔. ต้นอะไร ชื่อกับไปไม่เหมือนกัน	๔. กล้วย
๕. ต้นเท่าลำเรือ ใบห่อเกลือไม่มีด	๕. ต้นสน
๖. อยู่กลางป่า สวมชฎาแหลมเปี้ยบ	๖. หน่อไม้
๗. เด็ก ๆ นุ่งผ้า พอใหญ่ขึ้นมาเอาผ้าโพกหัว	๗. มะเขือ
๘. เด็กดำนอนในมุ้งขาว เรือนปั้นหยาทาสีเขียว	๘. หน้อยหน้า
๙. ใบหยัก ๆ ลูกรักเต็มคอก	๙. มะละกอ
๑๐. ลูกแก่ แม่ตาย	๑๐. ต้นกล้วย
คำทายที่มาจากสัตว์	
คำถาม	คำตอบ
๑. หัวเหมือนกอไผ่ หางเหมือนไม้พาย	๑. กุ้ง
๒. ก้นชี้ฟ้า หน้าไถดิน	๒. หอย
๓. ไซไม่รู้จักฟัก แม่ใจยักษ์ไม่รักลูก	๓. เต่า
๔. คุดคู้อยู่ในถ้ำ นอนคว่ำหัวเข้าซี่	๔. จิ้งหรีด
๕. เอวบาง ๆ ขึ้นต้นยางสูงลิบ	๕. มด
๖. สีขาเดินมา หลังคามุงกระเบื้อง	๖. เต่า
๗. ตัวดำท้ายแดง ใช้เหล็กแทงเป็นอาวุธ	๗. ผึ้ง
๘. สองตีนบังแดด แปรตีนเดินมา	๘. ปู
๙. เย็นออกเป็นฝูง เหมือนกับจุงกันมา	๙. ค้างคาว
๑๐. ตาตาชืออยู่ในถ้ำ นอนคว่ำคูกเข้า	๑๐. กบ

คำทายที่มาจากของกิน	
คำถาม	คำตอบ
๑. แก้วฟ้าลงโคลน กระจงลงน้ำ	๑. กลั้วแขก
๒. คว่าอันหงายอัน ดันกันหน้าและ	๒. ขนมครก
๓. คุณคู้ยู่ในดิน เวลาจะกินต้องเอาไม้สอย	๓. ข้าวในหม้อดิน
๔. ซื่อเป็นปลา ตัวเป็นขนม นอนจมอยู่ในหม้อ	๔. ขนมปลากริม
๕. ซื่อเป็นอาหารหวาน แต่ที่จริงเป็นอาหารคาว ซ้าซื่อเป็นต่างด้าว ทำด้วยข้าวเจ้าอย่างเดียว	๕. ขนมจีน
๖. ตากแดดสด รดน้ำเหี่ยว	๖. ข้าวตอก
๗. มะลิลอยฟ้า จรกลางสรง	๗. ขนมข้าวเหนียว ถั่วดำ
๘. มีสองหน้า มีงาเต็มตัว	๘. ข้าวเกรียบงา

ปรับปรุงมาจาก learn.wattano.ac.th

ใบงานที่ ๐๑

การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วทำกิจกรรมตามที่กำหนด

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย
จึงซื้อง่ายขายดีมีกำไร
เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา
ถึงชายใดเขาพอใจมาพูดเกี่ยว
เมื่อไม่ชอบก็อย่าตอบเนื้อความตาม

อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
คนจะหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ
อย่าปากร้ายพูดจาอ้อชฌาสัย
ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิตรระอา
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ
อย่าโกรธเกรี้ยวโกรธว่าหยาบหยาม
มันจะลามเล่นเลยเหมือนเคยเป็น

สุภาชิต สอนหญิง

ตอนที่ ๒ อ่านบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง แล้วตอบคำถาม

๑. บทร้อยกรองนี้ กล่าวถึงเรื่องใด.....
๒. คำว่า ปราศรัย และอ้อชฌาสัย หมายความว่าอย่างไร.....
๓. บทร้อยกรองบทแรกสอนเรื่องใด อย่างไร
-
๔. บทร้อยกรองบทใด เกี่ยวข้องกับการค้าขาย
๕. บทร้อยกรองนี้ ให้ข้อคิดกับใคร อย่างไร.....
-
-

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองปริศนาคำทาย

สงบสัจ

สยามสงบ ยามสัจ	ธงสะบัด ไสวสง่า
งามสง่า กิริยา	สงวนท่า สัมครสมาน
เหล่าสนม เสนอสนอง	เสนาะพร้อม พจมาน
ร้ายโศลก สมัยกาล	เสมอเสมือน เมื่อนานมา
เนื้อสมัน เสือสมิง	สนิทนึ่ง สุนิทรธา
สนับสนุน เสน่หา	สยบหน้า สละให้
ห้วงสมุทร ดงแสม	โสนแผ่ เชิงไศล
สนามเขียว สลัดไต่	สลบไม้ สลักลาย

นิรนาม

ตอนที่ ๒ นำคำตอบในกรอบที่กำหนด เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำตอบของกรอบที่ ๑

ปากว่ามีมือถึง	ปากกััดตีนถีบ	ปากเหยี่ยวปากกา
ปากเปราะเราะร้าย	ปากหอยปากปู	ปากเปี้ยกปากแฉะ
ปากหวานกันเปรี้ยว	ปากว่าตาขยิบ	

กรอบที่ ๑		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	ปากเปราะถากเพื่อนให้เสียหาย	
๒.	ปากเปรียบนกอันตรายรูกล่อม	
๓.	ปากบ่นพ่นวุ่นวายจนเปี้ยก	
๔.	ปากว่ามีมือคว่ำพร้อมไม้เพื่อทำเพลง	
๕.	ปากขยับแต่ขยิบต้องทำตรงข้ามนา	
๖.	ปากซึ่งใครไม่ประสงครับรู้	
๗.	ปากหวานแต่ชวนงงอันอื่นเปรี้ยวแฮ	
๘.	ปากคาบกัดฟัดสู้เพื่อสร้างสุขเจริญ	

คำตอบของกรอบที่ ๒

นอนตีฟุง	นอนนก	นอนก่ายหน้าผาก
นอนหลับทับสิทธิ์	นอนตาไม่หลับ	นอนเวร
นอนกลางดินกินกลางทราย	นอนหลับไม่รู้นอนคูไม่เห็น	

กรอบที่ ๒		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	นอนนั่งหลับสัปหงกเหมือนนกวง	
๒.	นอนเป็นห่วงบ่วงใยตาใสแข็ง	
๓.	นอนคุดคูไม่รู้ไก่อหมีแพง	
๔.	นอนตีแปลงมูลดินกินกลางทราย	
๕.	นอนแก้งหลับทับคะแนนผู้แทนสิ้น	
๖.	นอนฟุงปลิ้นเงินยังเป็นถึงหลาย	
๗.	นอนค้างเข้าเฝ้าเวรความเป็นตาย	
๘.	นอนมือก่ายหน้าคนกังวลตรง	

ใบงานที่ ๐๑

การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วทำกิจกรรมตามที่กำหนด

ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง

จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึงกู
แม้จะเรียนวิชาทางค้าขาย
จึงซื้อง่ายขายดีมีกำไร
เป็นมนุษย์สุคนิยมเพียงลมปาก
แม้พูดดีมีคนเขาเมตตา
ถึงชายใดเขาพอใจมาพูดเกี่ยว
เมื่อไม่ชอบก็อย่าตอบเนื้อความตาม

อย่าตะคั่นตะคอกให้เคืองหู
คนจะหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ
อย่าปากร้ายพูดจาอ้อชฌาสัย
ด้วยเขาไม่เคืองจิตระอิตรระอา
จะได้ยากโหยหิวเพราะชีวหา
จะพูดจาจงพิเคราะห์ให้เหมาะสมความ
อย่าโกรธเกรี้ยวโกรธว่าหยาบหยาม
มันจะลามเล่นเลยเหมือนเคยเป็น

สุภาชิต สอนหญิง

ตอนที่ ๒ อ่านบทร้อยกรอง สุภาชิตสอนหญิง แล้วตอบคำถาม

๑. บทร้อยกรองนี้ กล่าวถึงเรื่องใด.....
๒. คำว่า ปราศรัย และอ้อชฌาสัย หมายความว่าอย่างไร.....
๓. บทร้อยกรองบทแรกสอนเรื่องใด อย่างไร
.....
๔. บทร้อยกรองบทใด เกี่ยวข้องกับการค้าขาย
๕. บทร้อยกรองนี้ ให้ข้อคิดกับใคร อย่างไร.....
.....
.....

ใบงานที่ ๐๒
การอ่านออกเสียง

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองปริศนาคำทาย

สงบสัจ

สยามสงบ ยามสัจ	ธงสะบัด ไสวสง่า
งามสง่า กิริยา	สงวนท่า สมัครสมาน
เหล่าสนม เสนอสนอง	เสนาะพริ้ง พจมาน
ร้ายโคลก สมัยกาล	เสมอเสมือน เมื่อนานมา
เนื้อสมัน เสือสมิง	สนิทนึ่ง สุนิทรธา
สนับสนุน เสน่หา	สยบหน้า สละให้
ห้วงสมุทร ดงแสม	โสนแผ่ เชิงไศล
สนามเขียว สลัดไต่	สลบไม้ สลักลาย

นิรนาม

ตอนที่ ๒ นำคำตอบในกรอบที่กำหนด เติมในช่องว่างให้ถูกต้อง

คำตอบของกรอบที่ ๑

ปากว่ามีมือถึง

ปากกััดตีนถีบ

ปากเหยี่ยวปากกา

ปากเปราะเราะร้าย

ปากหอยปากปู

ปากเปี้ยกปากแฉะ

ปากหวานกันเปรี้ยว

ปากว่าตาขยิบ

กรอบที่ ๑

ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	ปากเปราะถากเพื่อนให้เสียหาย	
๒.	ปากเปรียบนกอันตรายรูกล่อม	
๓.	ปากบ่นพ่นวุ่นวายจนเปี้ยก	
๔.	ปากว่ามีมือคว่ำพร้อมไม้เพื่อทำเพลง	
๕.	ปากขยับแต่ขยิบต้องทำตรงข้ามนา	
๖.	ปากซึ่งใครไม่ประสงครับรู้	
๗.	ปากหวานแต่ชวนงงอันอื่นเปรี้ยวแฮ	
๘.	ปากคาบกัดฟัดสู้เพื่อสร้างสุขเจริญ	

คำตอบของกรอบที่ ๒

นอนตีฟุง	นอนนก	นอนก่ายหน้าผาก
นอนหลับทับสิทธิ์	นอนตาไม่หลับ	นอนเวร
นอนกลางดินกินกลางทราย	นอนหลับไม่รู้นอนคูไม่เห็น	

กรอบที่ ๒		
ข้อ	ปริศนา	คำตอบ
๑.	นอนนั่งหลับสัปหงกเหมือนนกวง	
๒.	นอนเป็นห่วงบ่วงใยตาใสแข็ง	
๓.	นอนคุดคูไม่รู้ไก่อหมีแพง	
๔.	นอนตีแปลงมูลดินกินกลางทราย	
๕.	นอนแก้งหลับทับคะแนนผู้แทนสั้น	
๖.	นอนฟุงปลิ้นเงินยังเป็นถึงหลาย	
๗.	นอนค้างเข้าเฝ้าเวรความเป็นตาย	
๘.	นอนมือก่ายหน้าคนกังวลตรง	

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงามการคัดลายมือ มีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่นคือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยมเช่นตัวอักษรแบบอาลักษณ์ ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมาย หรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการหรือ กระทรวงศึกษาธิการ ในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือ สำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อ และการประสานระหว่างตากับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ยังคงฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้องและเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรหัดคัดลายมือลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมา ข้อศอกขวาวางบนโต๊ะขณะที่เขียน สายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลางส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเส้น ตัว ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอนให้พองาม วางเครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ เ - แ - โ - ใ - ไ -

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ -า

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไตคู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ุ - ู

ปรับปรุงจาก www.st.ac.th

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิจารณ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษา ค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้นๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษาค้นคว้า จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็น อย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com/node/145421

ใบความรู้ การคัดลายมือ

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนตัวอักษรไทยให้ถูกต้องตามหลักการเขียนคำไทย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องของตัวอักษรไทย เขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ มีวรรคตอน ตัวอักษรเสมอกัน วางพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ตัวสะกดการันต์ถูกต้อง และลายมือสวยงามการคัดลายมือ มีแบบการคัดหลายแบบดังนี้

ประเภทตัวเหลี่ยม มีลักษณะเด่นคือ เส้นตัวอักษรส่วนใหญ่เป็นเส้นตรง ตัวอักษรแบบเหลี่ยมเช่นตัวอักษรแบบอาลักษณ์ ของแผนกอาลักษณ์ กองประกาศิต สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีใช้เป็นแบบตัวอักษรที่สวยงาม ใช้ในงานเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ การเขียนทางราชการ การเขียนกฎหมาย หรือใช้เขียนเพื่อการเกียรติยศหรือในเอกสารพิเศษต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตร ปริญญาบัตร เป็นต้น

ประเภทตัวกลมหรือตัวมน มีลักษณะเด่น คือ ลักษณะตัวอักษรมีเส้นโค้งประกอบอยู่ เช่น ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบตัวอักษรที่กระทรวงธรรมการหรือ กระทรวงศึกษาธิการ ในอดีตได้ดัดแปลงรูปแบบตัวอักษรของ ขุนสัมฤทธิ์วรรณการ เพื่อทำเป็นแบบฝึกหัดคัดลายมือ สำหรับใช้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ

ลักษณะของการคัดลายมือ การคัดลายมือ มี ๓ ลักษณะ คือ

๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เนื่องจากเป็นช่วงที่กล้ามเนื้อ และการประสานระหว่างตากับมือยังพัฒนาไม่เต็มที่

๒. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ จะมีการประสานระหว่างกล้ามเนื้อและตาเพิ่มมากขึ้น จึงควรฝึกคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด แต่ขณะเดียวกันก็ยังคงฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดด้วย

๓. การคัดลายมือหวัดแกมบรรจง เป็นการคัดลายมือแบบหวัด แต่ให้อ่านออก การเขียนลายมือหวัดแกมบรรจงเป็นการเขียนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เขียนจะต้องเขียนให้อ่านง่าย มีช่องไฟ เว้นวรรคตอนถูกต้องและเขียนด้วยลายมือที่สวยงามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ และ ๖ ควรหัดคัดลายมือลายมือหวัดแกมบรรจง โดยคัดให้รวดเร็ว สวยงาม ถูกต้องและน่าอ่าน โดยมีการฝึกคัดลายมือ ตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเป็นครั้งคราว

หลักการคัดลายมือ

๑. นั่งตัวตรง เขียนด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายวางบนกระดาษที่จะเขียน เพื่อมิให้กระดาษเลื่อนไปมา ข้อศอกขวาวางบนโต๊ะขณะที่เขียน สายตาห่างจากกระดาษที่เขียนประมาณ ๑ ฟุต

๒. จับดินสอหรือปากกาให้ถูก โดยดินสอหรือปากกาจะอยู่ที่นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ และนิ้วกลางส่วนนิ้วนางกับนิ้วก้อยงอไว้ในฝ่ามือ

๓. การเขียนตัวอักษรให้เขียนให้ถูกส่วน ตัวอักษรตั้งตรง การเขียนพยัญชนะไทยทุกตัวต้องเริ่มเขียนหัวก่อน ยกเส้น ตัว ก และ ฅ ซึ่งไม่มีหัว เว้นช่องไฟและวรรคตอนให้พองาม วางเครื่องหมายต่างๆ ให้ถูกต้องตามตำแหน่ง

๔. การวางพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ สระทุกตัวมีตำแหน่งซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะ เช่น

๔.๑ สระที่อยู่หน้าพยัญชนะได้แก่ เ - แ - โ - ใ - ไ -

๔.๒ สระที่อยู่หลังพยัญชนะได้แก่ - ะ -า

๔.๓ สระที่อยู่เหนือพยัญชนะได้แก่ - ิ - ี - ึ - ุ

๔.๔ ไม้หันอากาศ (-) ไม้ไตคู้ (-) นิคหิต (- °) จะวางเหนือ

พยัญชนะตรงกลาง

๔.๕ สระที่อยู่ใต้พยัญชนะได้แก่ - ุ - ู

ปรับปรุงจาก www.st.ac.th

ใบความรู้ มารยาทในการเขียนและการสร้างนิสัยรักการเขียน

มารยาทในการเขียน

๑. ใช้ถ้อยคำสุภาพ หลีกเลี่ยงคำหยาบ ไม่ใช้อารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัวหรืออคติ วิพากษ์ผู้อื่นอย่างปราศจากเหตุผล จนทำให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายและสังคมแตกแยก
๒. เขียนข้อความหรืองานเขียนที่เป็นจริง โดยศึกษา ค้นคว้าและตรวจสอบว่าถูกต้องแล้ว ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของเสียก่อน
๓. เขียนให้ถูกต้องตามอักขรวิธี ใช้สระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง ใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับเนื้อหา กาลเทศะและสถานะบุคคล
๔. เขียนสิ่งที่มีคุณค่าอันจะก่อให้เกิดความสุข ไม่เขียนเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติหรือสถาบันเบื้องสูง
๕. บอกแหล่งที่มาของข้อมูลเดิมเสมอ เพื่อให้เกียรติเจ้าของข้อมูลนั้นๆ ทุกครั้ง ไม่คัดลอกงานเขียนของผู้อื่น โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเอง

การสร้างนิสัยรักการเขียน

๑. ศึกษาค้นคว้า จัดบันทึกเรื่องราวต่างๆ จากการอ่าน การฟัง การพบเห็น อย่างสม่ำเสมอ
๒. มีความกระตือรือร้นในการเขียน
๓. มีใจรักและมีความสุขในการเขียน

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com/node/145421

ใบงานที่ ๐๓ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรองสุภาษิตสอนหญิง แล้วคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
๑ จบ

ขอประพันธ์รยาสุภาษิต	ไว้เตือนจิตหญิงไทยในสยาม
ทั้งเริ่มรู้หลักขณาส่งงาม	อยู่ในความดำริควรตริตรอง
เป็นสตรีนี้ไซ้ร้มีไซ่ง่าย	สงวนกายเราไว้ออย่าให้หมอง
จะยากจนชั้นไร้วีสัยทอง	ย่อมจะต้องมีค่าราคาแพง
เหมือนพิกุลดีจริงไม่ทิ้งกลั่น	ถึงตกดินจมทรายไม่หน่ายแห่ง
ยังหอมหวานชวนชื่นระรื่นแรง	ไม่เหี่ยวแห้งไม่ทรมานความนิยม

สุภาษิตสอนหญิง

ทอ๔/ผ.๒-๐๓

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

ใบงานที่ ๐๔ การคัดลายมือ

คำชี้แจง อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง แล้วคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ๑ จบ

“ บัดเดี๋ยวดังหึ่งแห่งวังเวงแว่ว	สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างา
เห็นโยคีขี้รุ่งพุ่งออกมา	ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต
แล้วสอนว่าอย่าไวใจมนุษย์	มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน	บิดามารดารักมักเป็นผล
ที่พึงหนึ่งพึงได้แต่กายตน	เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา”

พระอภัยมณี

๗๐๔/พ.๒-๐๔

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

